

Correctievoorschrift examen VMBO-GL en TL 2003

tijdvak 2

ECONOMIE CSE GL EN TL

ECONOMIE VBO-MAVO-D

inzenden scores

Vul de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten in op de optisch leesbare formulieren of verwerk de scores in het programma Wolf.

Zend de gegevens uiterlijk vrijdag 20 juni naar de Citogroep.

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel

1 REGELS VOOR DE BEOORDELING

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de Regeling beoordeling centraal examen vastgesteld (CEVO- 02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 ALGEMENE REGELS

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd worden, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;

- 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan een antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar een keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommitteerde meent dat in een toets of in het beoordelingsmodel bij die toets een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof toets en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
Voor de beroepsgerichte programma's in de basisberoepsgerichte, de kaderberoepsgerichte en de gemengde leerweg en voor de algemene vakken in de basisberoepsgerichte leerweg in het jaar 2003 en mogelijk latere jaren:
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de door het bevoegd gezag gegeven regels.

3 VAKSPECIFIEKE REGEL

Voor dit centraal schriftelijk examen Economie GL en TL en Economie VBO-MAVO-D kunnen maximaal 59 scorepunten worden behaald.

Voor het vak examen Economie GL en TL en Economie VBO-MAVO-D is de volgende regel vastgesteld.

Voor rekenfouten worden geen punten afgetrokken.

Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één punt afgetrokken tot een maximum van twee punten voor het geheel van de open vragen.

4 BEOORDELINGSMODEL

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 punt toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

RECHT PARKETVLOER

- 1 **maximumscore 2**
Uit het antwoord moet blijken dat
- Ralf blijkbaar prioriteit geeft aan woongenot (duurzaam goed) boven vakantieplezier (eenmalig goed) 1
  - en hij dus blijkbaar woongenot als een meer noodzakelijke behoefte beschouwt 1
- 2 **maximumscore 2**
voorbeeld van een juiste berekening
- te reserveren: € 3.280 – € 160 – € 920 – € 40 = € 2.160 1
  - dat is per maand $1/24 \times € 2.160 = € 90$ 1
- 3 **D**
- 4 **D**
- 5 **maximumscore 2**
- Uit het antwoord moet blijken dat zij kunnen eisen dat (een deel van) het parket gerepareerd of vervangen wordt 1
- en
- dat de kosten daarvan voor 2/3 deel door Uniek gedragen worden 1

INFLATIE

- 6 **maximumscore 1**
voorbeelden van een juist antwoord
- verhoging van het BTW-percentage
  - accijnsverhogingen
  - instellen/verhogen van milieuheffingen
  - verhoging van tarieven voor boetes/bekeuringen
- 7 **A**
- 8 **C**
- 9 **maximumscore 1**
voorbeelden van een juist antwoord
- Iemand die een schuld heeft ziet de reële waarde van die betalingsverplichting dalen.
  - Een bedrijf dat inkoopt in een land zonder/met weinig inflatie en verkoopt in een land met (veel) inflatie.
- 10 **C**

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

EEN EIGEN MILIEUBELEIDSPLAN

- 11 **maximumscore 2**
 voorbeelden van juiste antwoorden
 → een maatregel die leidt tot *minder* consumeren ('consuminderen'), zoals minder luxe artikelen kopen, alleen de auto gebruiken voor noodzakelijke ritjes e.d.
 → een maatregel die leidt tot *anders* consumeren, zoals de trein in plaats van de auto, artikelen met minder (schadelijk) verpakkingsmateriaal kopen, producten met milieukeurmerk (EKO e.d.) kopen, e.d.
- per juiste maatregel 1
- 12 **A**
- 13 **B**
- 14 **maximumscore 2**
 voorbeelden van juiste argumenten
 → De aanschaf van waterbespaarders kost geld.
 → Producten die milieuvriendelijk geproduceerd worden zijn vaak duurder dan de minder milieuvriendelijke alternatieven.
 → Anders gaan consumeren betekent vaak in het begin hogere aanschafkosten van nieuwe spullen.
- per juist argument 1

LIEVER SPAREN DAN IN AANDELEN GAAN?

- 15 **maximumscore 2**
 voorbeeld van een juiste berekening
 → $(€ 500 + € 10) \times 0,038 \times 2 = € 38,76$
- voor het antwoord $€ 500 \times 0,038 \times 2 = € 38,00$ 1
  - voor het antwoord $(€ 500 + € 10) \times 0,038 = € 19,38$ 1
- 16 **B**
- 17 **maximumscore 2**
- 2001 1
  - Uit de toelichting moet blijken dat uit informatie 8 is af te leiden dat er in 2001 sprake was van een forse (maandelijkse) toename van de tegoeden op spaarrekeningen 1
- 18 **B**
- 19 **maximumscore 2**
 met 11,4%
- voorbeeld van een juiste berekening
- $$\frac{150,95 - 135,45}{135,45} \times 100\% = 11,44333\ldots\%$$
- afgerond op 1 decimaal: 11,4%
- Indien juist berekend, maar verkeerd afgerond 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

- 20 **maximumscore 1**
 voorbeelden van een juist argument
 → Aandelenkoersen staan nu laag, waardoor je mogelijk veel rendement uit je geld kunt halen als de koersen straks gaan stijgen.
 → Je krijgt op dit moment weinig rente op spaarrekeningen, dus met aandelen kun je wellicht meer rendement uit je geld halen.

ANNETTE TE KORT DOOR DE BOCHT?

- 21 **maximumscore 2**
 voorbeelden van een juist antwoord
- een voordeel 1
 → Uit het antwoord moet blijken dat schade die door haar schuld aan haar eigen auto ontstaat, ook vergoed kan worden.
  - een nadeel 1
 → Uit het antwoord moet blijken dat ze een hogere premie moet betalen (en dus ook meer assurantebelasting).

● 22 C

● 23 B

- 24 **maximumscore 3**
Premie WA+Volledige Cascoverzekering (vraag 22)	€ 564,00	
Overige verzekeringskosten	€ 148,08	
Motorrijtuigenbelasting	€ 99,84	
Onderhoudskosten	€ 560,00	
Benzinekosten	€ 1.782,50	
	+ _____	
• Totaal	€ 3.154,42	2
• Kosten per gereden kilometer	$\frac{€ 3.154,42}{18.600} = € 0,17$	1

- 25 **maximumscore 1**
 voorbeelden van een juist antwoord
 → afschrijvingskosten
 → parkeerkosten

- 26 **maximumscore 1**
 voorbeelden van een juist antwoord
 → een langere reistijd per trein voor haar woon-werktraject
 → het grotere gebruiksgemak van de auto

KOSTGELD IS GOED VOOR OUDER ÉN KIND!

● 27 C

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

- 28 **maximumscore 2**
 voorbeeld van een juiste berekening
- dagelijkse uitgaven: € 216,55 + € 100 + € 110 + € 42,35 + € 38,95 + € 50 = € 557,85 1
  - in het totaal van zijn uitgaven: $\frac{€ 557,85}{€ 1.058,30} \times 100\% = 52,7\%$ 1
- opmerking*
 Een juiste afronding op meer of minder dan 1 decimaal ook goed rekenen.
- 29 **maximumscore 2**
 voorbeelden van een juist antwoord
- verzekeringskosten (inboedel, auto, ziektekosten) 1
  - vanwege opzegtermijn/wettelijke verplichting/noodzaak 1
- of
- kamerhuur 1
  - vanwege opzegtermijn of omdat je niet meteen een goedkopere woonruimte vindt als je die zoekt 1
- 30 **maximumscore 2**
 voorbeelden van een juist antwoord
- Een antwoord waaruit blijkt dat zijn ouders denken dat hij dan al geleerd had om een (vast) bedrag 'kwijt te zijn' aan vaste lasten.
  - Een antwoord waaruit blijkt dat zijn ouders denken dat hij dan al geleerd had om met minder geld uit te komen voor zijn vrij te kiezen uitgaven.

TE DUUR WONEN?

- 31 **maximumscore 1**
 voorbeelden van een juist antwoord
- de particuliere sector kent geen wachtlijsten
  - wie het eerst komt, wie het eerst maalt
  - door de hogere prijzen is er minder vraag
- 32 C
- 33 C
- 34 **maximumscore 2**
Onderdeel	Punten	Onderdeel	Punten
Woonoppervlakte	87	Sanitair	(11)
Oppervlakte overige ruimten	(3)	Woonvorm	12
Verwarming	10	Woonomgeving	(10)
Keuken	7	Hinderlijke situaties	(0)
→ totaal			140
- 35 **maximumscore 2**
 ja
- bij 140 punten bedraagt de maximaal toegestane huur € 588,59 1
  - en dat is lager dan € 600 1
- opmerking*
 Let op doorwerkfouten vanuit vraag 34.

HET BELASTINGBILJET VAN MARC

36 **maximumscore 1**

1	Naam werkgever	Ingehouden loonheffing	Loon
	OVSL	€ 8.872	€ 33.341

37 **maximumscore 1**

2a	Waarde van uw eigen woning	WOZ-waarde van de woning	Periode
		€ 148.375	01/01/01 t/m 31/12/01
2b	Eigenwoningforfait		2b € 1.187
2e	Totaal inkomsten uit eigen woning		2e € 1.187

38 **maximumscore 1**

2f	Betaalde rente van hypothecaire geldlening voor eigen woning	2f	€ 4.519
2h	Totaal aftrekposten eigen woning	2h	€ 4.519

39 **maximumscore 1**

2i	Saldo inkomsten en aftrekposten eigen woning	2i	€ -3.332
----	--	----	----------

40 **maximumscore 1**

3		Neem over van onderdeel 1	€ 33.341	
		Neem over van onderdeel 2i	€ -3.332	
				+
		box 1: uw belastbaar inkomen uit werk en eigen woning	€ 30.009	

41 **maximumscore 2**

een voorbeeld van een juiste berekening

• schijf 1 plus 2:	€ 9.374	1
• schijf 3: $(€ 30.009 - € 27.009) \times 0,42 =$	€ 1.260	1
totaal	€ 10.634	

opmerking

Let op doorwerkfouten vanuit vraag 40.

42 **maximumscore 1**

Uit het antwoord moet blijken dat Marc door de inhouding van de loonheffing al een groot deel van het te betalen bedrag aan belasting heeft betaald.